

1618 / 757 / 4/97

[Redacted]

Exnr. 9 van 20 Exn

NOTA

MINISTERIE VAN DEFENSIE

Militaire Inlichtingendienst

Nota bestemd voor

- CS
- HACIV
- HAO
- HAVI
- HAMIDKL
- HAMIDKLu
- HAMIDKM

Nummer
DIS97003136

Datum
4 JULI 1997

Onderwerp:
Inlichtingenbulletin

1. Hierbij doe ik U toekomen Inlichtingen-Bulletin nr.25/97 van de MID.
2. Zonder bijlage is deze brief ongerubriceerd.

Hoofd Militaire Inlichtingendienst,

[Redacted signature]

mr [Redacted]
Brigade-generaal

Bijlagen

- 1 -

Opsteller

drs [Redacted]

Doorkiesnummer

070-3186967

[Redacted]

INLICHTINGEN-BULLETTIN NR.: 25/97

(3 juli 1997)

Oekraïne	- Defensiebegroting voor 1997
Polen-Litouwen	- Oprichting gemeenschappelijk peacekeeping-bataljon
Irak	- Gevolgen uitvoering <i>olie-voor-voedsel</i> -overeenkomst vooralsnog gering;
	- Verhouding met Iran
Bosnië-Herzegovina	- ██████████ in opspraak

OEKRAÏNE

Defensiebegroting voor 1997

Eind juni heeft het Oekraïense parlement met grote vertraging de begroting voor 1997 geaccordeerd. De defensiebegroting is gesteld op 1,47 miljard Hryvna (ongeveer fl. 1,5 miljard). Als de defensiebegroting voor 1997 geheel wordt verwezenlijkt, hetgeen overigens verre van zeker is, zal dit een reële daling betekenen van ongeveer 10%, vergeleken met de defensiebegroting voor 1996. In 1996 is van het officiële Oekraïense defensiebudget uiteindelijk 89% uitbetaald. In dat jaar zijn de feitelijke defensie-uitgaven vergeleken met 1995 met 6% gedaald. De Oekraïense strijdkrachten hebben een geautoriseerde sterkte van ongeveer 400.000 man. Het is evident dat een budget van 1,47 miljard Hryvna volledig ontoereikend is.

POLEN- LITOUWEN

Oprichting gemeenschappelijk peacekeeping-bataljon

Op 25 juni hebben Litouwen en Polen een principe-accord gesloten over de oprichting van een gemeenschappelijk peacekeeping-bataljon. Over de precieze samenstelling, uitrusting en de omvang van het Pools-Litouwse contingent moeten nog nadere afspraken worden gemaakt. Het bataljon zou begin 1999 inzetbaar moeten zijn.

Dit initiatief past in het Poolse beleid om steeds nauwere veiligheids-politieke en militaire banden aan te gaan met de Baltische staten en Oekraïne, die zoals bekend hun onafhankelijkheid van Moskou sterk benadrukken. Eerder werd al een Pools-Oekraïens peacekeeping-bataljon opgericht. Bij een recente topontmoeting van de regeringsleiders van Polen, Oekraïne en de Baltische staten, heeft de Poolse president ██████████ zich uitgesproken voor NAVO-lidmaatschap van de Baltische landen.

IRAK

Gevolgen uitvoering olie-voor-voedsel-overeenkomst vooralsnog gering

De zgn. *olie-voor-voedsel-overeenkomst* tussen de VN en Irak heeft, na drie maanden van toepassing te zijn, nog nauwelijks een positieve invloed gehad op de algemene sociaal-economische omstandigheden. De overeenkomst, een uitvloeisel van VN Veiligheidsraad-resolutie 986 (1996) die Irak toestaat per half jaar voor US \$ 2 miljard olie te verkopen om voedsel (en medicijnen e.d.) aan te schaffen, heeft wél geresulteerd in verbetering van de voedselsituatie. Een negatieve factor van invloed is echter dat de prijzen van het voedsel zeer sterk zijn gestegen als gevolg van de bloeiende zwarte markt (in handen van het regime) en de aanzienlijke waardedaling van de Iraakse dinar. Met de verlenging van VN-resolutie 986, op 4 juni jl., zal de beschikbaarheid van humanitaire goederen in Irak verder toenemen, waardoor de positie van de dinar mogelijk zal worden versterkt en bijgevolg de prijzen zich zouden kunnen stabiliseren. De verwachting is dan ook dat met verdere uitvoering van de *olie-voor-voedsel-overeenkomst* de levensomstandigheden van de Iraakse bevolking geleidelijk zullen verbeteren. Dit betekent zeker niet dat de slecht functionerende Iraakse economie zich zal herstellen. Hiervoor zal Irak eerst uit zijn politiek en economische isolement moeten zien te geraken en de infrastructuur aanmerkelijk moeten verbeteren. Sleutel hiervoor is de volledige uitvoering van alle VN-resoluties die het gevolg zijn van de Golfoorlog in 1991; hieraan wil het huidige regime vooralsnog geen gehoor geven.

Verhouding met Iran

Ondanks nieuwe contacten tussen regeringsfunctionarissen van Iran en Irak, waaronder een ontmoeting tussen een Iraanse minister en president [REDACTED], worden de kleinschalige militaire acties over en weer voortgezet. Zo bereidt de door Irak gesteunde Iraanse gewapende oppositiebeweging Mujahedeen e-Khalq zich vanuit Irak voor op nieuwe operaties in Iraans grensgebied. Voorts doen zich in Zuid-Irak nieuwe confrontaties voor tussen Iraakse regeringstroepen en door Iran gesteunde *sji'itische* verzetsstrijders. De *sji'itische* gemeenschap aldaar verzet zich al jaren tegen het *soennitische* regime in Bagdad. Iran hanteert zijn (beperkte) militaire ondersteuning van deze naar autonomie strevende *sji'ieten* als drukmiddel tegenover Bagdad.

Deze gebeurtenissen geven aan dat er van wezenlijke politieke toenadering tussen beide landen, waarvan de open pers naar aanleiding van voornoemde bilaterale contacten melding maakt, geen sprake is. De Iraanse onverzettelijke eis tot omvangrijke herstelbetalingen, als uitvloeisel van de door Irak begonnen oorlog gedurende de periode 1980-1988, is hiervoor de belangrijkste reden. Een en ander laat onverlet dat er commerciële transacties tussen beide landen plaatsvinden; deze dienen beider economische doel en staan derhalve op zichzelf.

BOSNIË-HERCEGOVINA

in opspraak

Er is sprake van oplopende spanningen tussen de president van de Bosnisch-Servische republiek (RS), en haar politieke tegenstanders in de RS. Het betreft daarbij primair een driemanschap, bestaande uit de Servische vertegenwoordiger in het Bosnische presidium, RS-minister van Binnenlandse Zaken, en, achter de schermen, voorganger. beschuldigt haar tegenstanders sinds enkele dagen openlijk van machtsmisbruik en illegale verrijking. Zij heeft gedreigd gebruik te maken van haar grondwettelijke recht het Bosnisch-Servische parlement, waarin aanhangers van haar tegenstanders domineren, te ontbinden. Haar tegenstrevers stellen echter dat de Grondwet overtreedt en hebben voor 4 juli a.s. een zitting van het parlement uitgeschreven om deze materie te bespreken.

De troeven waarover kan beschikken, lijken beperkt. Zij geniet enige populariteit onder de bevolking van de RS, met name in het westelijke deel rond Banja Luka, en bij de strijdkrachten (VRS). Ook lijken sommige politie-eenheden rond Banja Luka loyaal. De steun van het leger wordt echter beperkt door het feit dat vorig jaar de gehele legertop vervangen heeft in haar streven zich te ontdoen van de toenmalige legerleider. Bovendien wordt de politieke top in Banja Luka gekenmerkt door onderlinge verdeeldheid. Haar tegenstanders beheersen daarentegen de nationale regering, het parlement, het leeuwedeel van de politie, het economische leven en de nationale media. Bovendien genieten zij de (stilzwijgende) steun van het regime in Belgrado. Tegen die achtergrond moet er rekening mee worden gehouden dat de positie van onhoudbaar zal zijn.

De opstelling van, maar met name de voor haar te verwachten nederlaag, kan leiden tot onrust in het westen van de RS, zeker indien bevelhebber van het Eerste Korps van de VRS (die verantwoordelijk is voor de verdediging van het betreffende gebied) zich achter opstelt. Dit laatste is niet ondenkbaar, want hoewel hem vorig jaar heeft gepasseerd bij de opvolging van, heeft zij hem onlangs bevorderd in een poging zijn gunst te winnen. geldt als een medestander van en koestert weinig respect voor het politieke gezag in de RS.

Indien erin zou slagen, ondanks de ongunstige vooruitzichten, om zich tenminste in het westen van de RS te handhaven, dan is de kans op een scheuring in de RS groot. Het westelijke deel rond Banja Luka, dat volledig omringd is door "Servisch" of "Kroatisch" gebied, zou dan vermoedelijk nauwere aansluiting zoeken bij de omringende gebieden. Het oostelijke gedeelte van de RS, rond Pale, zou nadere aansluiting bij Servië kunnen zoeken.

Vermeldenswaard is overigens dat tot haar openlijke optreden is gekomen na een bezoek van de Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken. Indien deze haar heeft aangespoord tot het huidige optreden, ondanks de ongunstige vooruitzichten, ligt het voor de hand dat niet alleen morele, maar ook daadwerkelijke steun heeft toegezegd. Gezien het gemeenschappelijke belang dat beide politici hebben bij een definitief verdwijnen van, zou deze steun de vorm kunnen aannemen van (Amerikaanse assistentie bij) enigerlei poging zich van te ontdoen.